

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

139:4 • 2019

Anmälan av böcker utgivna 2017

BO ERIKSSON

Stockholms universitet

Föreliggande anmälan avser ett urval av böcker rörande svensk och nordisk historia utgivna 2017. Det rör sig om böcker som redaktionen, med beaktande av recensionsrådets synpunkter, har bedömt som viktiga att uppmärksamma i *Historisk tidskrift*, men som av en eller annan anledning inte har recenserats eller kommer recenseras i tidskriften. Då två år eller mer har förflutit sedan utgivningen av böckerna i fråga anmäls de på detta sätt, för att recensionsavdelningen även fortsättningsvis skall kunna hålla rimlig aktualitet. Till skillnad från de reguljära recensionerna i *Historisk tidskrift* innehåller denna anmälan inga kvalitativa omdömen om de behandlade böckerna.

MONOGRAFIER OCH POPULÄRVETENSKAPLIGA VERK

Peter K. Andersson, *På stadens skuggsida: Människor och brott i Jack the Rippers London* (Stockholm: Carlsson 2017). 188 s.

På stadens skuggsida är en populärhistorisk skildring av den värld som Jack the Rippers offer levde i. Alla offer var kvinnor: Mary Ann Nichols (43 år), Annie Chapman (47 år), Elisabeth Stride (45 år), Catherine Eddowes (46 år) och Mary Jane Kelly (25 år). Tillvägagångssättet var detsamma: tortyr, sexuellt våld och brutal lemlästning. Kvinnorna höll till på East End, Whitechapel distrikt, och var prostituerade. Peter K. Andersson är docent i historia vid Örebro universitet.

Gunnela Björk, *Kata Dalström: Agitatorn som gick sin egen väg* (Lund: Historiska medla 2017). 336 s.

Kata Dalström (1858–1923) var omtalad redan i samtiden. Inte minst bidrog hennes insatser som politisk agitator i en tid som politiskt dominerades av

män och av en manligt präglad politik till att göra henne både känd och populär. Hon var "omtalad, omskriven – besjungen också för den delen. Beundrad och begabbad, för som alla kändisar väckte hon starka känslor" (s. 7) sammanfattar författaren bilden av denna kvinnliga pionjär inom svensk politik. Hennes tilltalsnamn var Maria, men det var under smeknamnet Kata som hon blev känd. Gunnela Björk är docent i historia vid Örebro universitet.

Kalle Bäck, *Historiska Historier: del I Tio tankvärda levnadsöden från Trehörna*, del II *Andra delen* (Klockrike: Noteria Förlag 2017). 96 respektive 108 s.

Författaren till dessa två populärhistoriska böcker lyfter fram vanliga människor med yrken som bönder, torpare, arbetare, soldater och präster samt såväl män som kvinnor och inte kungar, drottningar och adelsmän. I korta miniesäer presenterar han mer än 20 levnadsöden. Personhistoria varvas med kulturhistoria och sträcker sig i tid från 1700-talet fram till och med 1900-talet. Kalle Bäck är professor emeritus i historia vid Linköpings universitet.

Lars Ericson Wolke, *Saar-Bataljonen: Svenska fredssoldater i Hitlers skugga 1934–35* (Lund: Historiska media 2017). 288 s.

Denna populärhistoriska bok skildrar Sveriges första fredsbevarande internationella insats: Saarområdet 1935. Bakgrunden till ingripandet låg i en längre tids oroligheter i Saar. Sedan första världskriget kontrollerades området av segermakterna men Tyskland med Adolf Hitler i ledningen ville ta tillbaka det. På ena sidan gränsen stod franska trupper och på den andra tyska; inne i Saar demonstrerade folk. I detta kritiska läge beslöt Nationernas Förbund (NF) att skicka in fredsbevarande trupper, däribland svenska. Boken är försedd med noter och bygger på arkivstudier samt tidigare forskning. Lars Ericson Wolke är professor vid Försvarshögskolan i Stockholm.

Niklas Eriksson, *Riksäppet: Arkeologiska perspektiv på ett bortglömt regalskepp* (Lund: Nordic Academic Press 2017). 224 s.

Fartyget *Riksäppet* förliste den 5 juni 1676 vid Dalarös skans, bara några dagar efter att regalskeppen *Kronan* och *Svärdet* gått samma öde till mötes under slaget vid Öland. Fartyget har dock hamnat i skuggan av de två andra större skeppen och fått en undanskymd roll i historieböckerna. I denna vetenskapliga studie diskuterar och analyserar författaren historiebruk

och drivkrafter bakom studier av vraken efter stormaktstidens krigsfartyg. Med utgångspunkt i *Riksäpplet* diskuterar han skeppet som materiell kultur och presenterar olika tolkningar av stormaktstiden och dess sjökrig. Niklas Eriksson är docent på Institutionen för arkeologi och antikens kultur vid Stockholms universitet.

Dick Harrison, *Kalmars historia: Den begravda staden* (Lund: Historiska Media 2017). 330 s.

Kalmar var en centralpunkt för södra Sveriges kommersiella och politiska liv under medeltiden. Kalmar var näst största stad efter Stockholm på medeltiden med en befolkning på cirka 2 500 människor, om vi räknar bort Visby som inte alltid lydde under den svenska kungen. Flera viktiga träffar ägde rum i staden. Den svenske kungen Magnus Ladulås gifte sig med Helvig av Holstein den 11 november 1276 i Kalmar. Och år 1397 träffades stormän från hela Norden i Kalmar för att delta i kröningen av Erik av Pommern till kung. Denna populärhistoriska bok skildrar stadens historia under medeltiden och renässansen. Dick Harrison är professor i historia vid Lunds universitet.

Anders R. Johansson, *Salpetersjudning och Sjudare på Gotland 1682–1843: Bakgrund, produktion, dokumentation, analys, 675 kända sjudare + sammanhang* (Lärbro: Haimdagars förlag 2017). 195 s.

För att tillverka krut användes stora mängder salpeter. Salpetern fick man fram genom att blöta och koka ur urinmättad jord, som packades i tunnor och transporterades till krutbruk. De som framställde salpetern kallades sjudare. Den här faktaboken redogör för hur tillverkningen gick till på Gotland, från 1400-talet fram till och med 1800-talet, och vilka sjudarna var. Anders R. Johansson är bosatt på Gotland och har tidigare skrivit lokalhistoriska böcker om bland annat Visbys dåtida markhyror, 1600-talets strömmingsfiske och Visborgs slott.

Kalle Johansson, *Vad är egentligen fascism?* Med efterord av Lena Berggren (Stockholm: Verbal förlag 2017). 52 s.

Denna populärhistoriska bok är en förklaring i serieform av vad fascism egentligen är. Det handlar om en dokumentär seriebok som introducerar läsaren i ämnet där tecknaren tjänar som både historisk guide och uttolkare. Boken är indelad i fyra delar: "Några korta historiska nedslag", "Umeå nutid", "Den fascistiska visionen" och "Vägen mot framtiden" det vill säga hur fascismen skulle realiseras. Varje del utgår från samtal med historikern Lena

Berggren, som är lektor på Institutionen för idé- och samhällsstudier vid Umeå universitet. Boken avslutas med ett efterord av Lena Berggren där hon tar upp fascismen efter andra världskriget och fascismens inflytande i dag.

Andreas Kappelmayer, *Johann Casimir von Pfalz-Zweibrücken-Kleeburg (1589–1652)* (Münster: Aschendorff Verlag 2017). 704 s.

I denna vetenskapliga bok om den tysk-svenske adelsmannen Johann Casimir von Pfalz-Zweibrücken-Kleeburg studeras pfalzgrevens val av strategier till att upprätthålla och förbättra sin högadliga status. Johan Kasimir var gift med en syster till Gustav II Adolf – Katharina – och blev stamfar till den så kallade Pfalziska ätten på Sveriges tron. Denna omfångsrika bok är en bearbetning av författarens doktorsavhandling från 2016 och har både orts- och personnamnsregister. Andreas Kappelmayer är forskare vid Universität in Tubingen.

Kjell . Modéer, *Det forplikande minnet: Juridiska fakulteten i Lund 1666–2016* (Stockholm: Santérus Förlag 2017). 565 s.

I denna bok ges en vetenskaplig översikt av juridiska fakulteten i Lund, som var en av universitetets fyra fakulteter vid grundandet 1666. Boken uppmärksammar den juridiska fakultetens historia med fokus på såväl lärare som studenter och kunskapsutveckling och verksamhet under 350 ar. Historien placeras in i ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv. Kjell . Modéer är professor emeritus i rättshistoria vid Lunds universitet.

Ann-Marie Nilsson, *Musik till vatten och punsch: Kring svenska blasoktetter vid brunnar, bad och bevaringsmoten* (Möklinta: Gidlunds förlag 2017). 605 s.

På brunnsorter som till exempel Ronneby, Söderköping och Ramlösa samt Västkustens badorter var musik ett vanligt inslag strax efter 1800-talets mitt fram till 1900-talets mellankrigstid. Med hjälp av notsamlingar, brev, tidningsnotiser och foton tecknar författaren brunnskapellens historiska bakgrund, repertoar och musiker, samt analyserar dess betydelse i samtiden. Boken är rikt illustrerad med foton och (utdrag ur) notsamlingar från tiden. Med boken följer även en CD med ett urval av brunnsmusiken. Ann-Marie Nilsson är docent i musikvetenskap vid Uppsala universitet och Åbo Akademi.

Theresia Pettersson, *Stockholms stads tänkeböcker. Funktionell texthistoria 1476–1626*, Stockholm Studies in Scandinavian Philology New Series 66 (Stockholm: Institutionen för svenska och flerspråkighet, Stockholms universitet 2017). 256 s.

Under 1400- och 1500-talen ökade användningen av folkspråkliga skriftbruk i sociala och samhälleliga sammanhang som till exempel i städernas administration. I denna doktorsavhandling i språk undersöks språk- och textmönster i Stockholms tänkeböcker 1476–1626 som exempel på denna utveckling och förändring. Det som tidigare förmedlats muntligt tvingades skrivarna nu formulera i skrift. Stockholms stads tänkeböcker beskriver bland annat fastighetsaffärer, vakthållning, våldsbrott, skulder, arv och tvister och är en ofta använd källa inom äldre historia.

Artur Szulc, *Polens historia* (Lund: Historiska media 2017). 316 s.

I denna populärvetenskapliga bok beskrivs Polens långa historia, från medeltiden fram till i dag. I fokus står landets moderna politiska historia och de händelser som format den nationella identiteten, från självständighetsförklaringen 1918 (andra republiken), över mellankrigstiden, krig och ockupation, socialism samt utropandet av tredje republiken 1989 fram till i dag. Artur Szulc är anställd vid Försvarsmakten och har en magisterexamen i historia och en gymnasieläroexamen.

Christina Sandquist Öberg, *Senmedeltida textskatt i uppländska kyrkor: Samtliga bevarade språkband med kommentarer och analyser*, Handlingar, Historiska serien 34 (Stockholm: Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien 2017). 403 s.

Denna vetenskapliga bok presenterar för första gången en fullständig dokumentation och filologisk analys av de språkband med latinska texter såsom namn, böner, korta texter på prosa och vers, eller utdrag ur liturgiska texter, som finns bevarade de medeltida kyrkorna i Uppland. Textbanden tolkas och sätts in i ett senmedeltida sammanhang där författaren betonar att de latinska texterna måste förstås i relation till målningarna. De gav dessutom prästerna en möjlighet att utgå från och inspireras av dem i sina predikningar. Christina Sandquist Öberg är docent i latin vid Stockholms universitet.

Roger Älmeberg, *Gustav VI Adolf: Regenten som räddade monarkin* (Norstedts: 2017). 395 s.

Gustaf VI Adolf föddes 1882 och var son till Gustaf V och drottning Victoria. Han dog 1973. I arv till sonsonen Carl XVI Gustaf lämnade kungen efter sig en uppdaterad version av den svenska monarkin, anpassad till ett parlamentariskt och demokratiskt styrelseskick. Om denne regent, tiden och monarkins omvandling har Roger Älmeberg skrivit en bok som bygger på arkivstudier och är försedd med noter. Roger Älmeberg har en fil. kand. i modern politisk och ekonomisk historia och har varit verksam som journalist och producent bland annat på SVT och SR.

ANTOLOGIER

Mikael Alm (red.), *Performing Herself: Everyday Practices and the Making of Gender in Early Modern Sweden*, *Opuscula Historica Upsaliensia* 53 (Uppsala: Historiska institutionen, Uppsala universitet 2017). 139 s.

I denna antologi ingår bidrag vilka belyser hur genus såg ut och hur skillnaderna mellan män och kvinnor, manligt och kvinnligt, befästes i samhället under tidig modern tid. Bidragen är: "The Count's *Tabourette*, Gender Ideals, Household Chores, and Knitting Handbooks: Introduction" av Mikael Alm, "Gendering Household: Norms and Ideals of Gender and Work in Sweden during the Gustavian Era, 1770–1790" av Hedvig Widmalm, "'God! Let Me Not Waste a Moment of This Year': An Intersectional Perspective on the Practices of Time-Use in Gentry Women's Households in Sweden, 1793–1839" av Jessica Karlsson och, slutligen, "An Amusing and Useful Pastime': Knitting as a Performance of Femininity" av Hanna Bäckström.

Gunnar Broberg & David Dunér (red.), *Beredd till bådaderna: Lunds universitet och omvärlden*, *Lunds universitetshistoriska årsbok* (Lund: Lunds universitet 2017). 440 s.

I denna universitetshistoriska årsbok beskrivs Lunds kontakter med omvärlden, allt från forskningssamverkan och internationella kontakter till Fråga Lund-paneler och allmänheten. Nio historiska studier blickar tillbaka på 350 år av samspel med omvärlden. Förutom redaktörerna medverkar: Gustav Holmberg, Thomas Kaiserfeld, Elisabeth Mansén, Svante Nordin, Jan Eric Olsén, Katarina Bernhardsson och Johan Östling.

Elin Andersson, Claes Gejrot, E. A. Jones & Mia Åkestam (red.), *Continuity and Change: Papers from the Birgitta Conference at Dartington 2015*, Konferenser 93 (Stockholm: Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien 2017). 415 s.

I juli 2015 gick den tredje internationella Birgitta konferensen av stapeln på Dartington Hall, Devon. Sammankomsten lockade cirka 60 forskare och experter på den heliga Birgitta och hennes klosterorden. Konferensen uppmärksammade även 600-års jubileet av grundandet av Syon Abbey, Englands enda birgittinerhus. I denna antologi ingår 23 papers vilka behandlar olika aspekter av Birgitta och birgittinerorden såväl i England som på andra platser. Förutom redaktörerna medverkar: Brandon Alakas, Kevin Alban, Roger Andersson, Virginia Bainbridge, Erik Bijzet, Tehla Bude, David Carrillo-Rangel, Eric Claeson, Ingela Hedström, E. A. Jones, Karin Strinnholm Lagergren, Thomas W. Lassen, Markus Lindberg, Carmen M. Mangion, Veronica O'Mara, Tore Nyberg, Elizabeth Perry, Sara Risberg, Eva Lindqvist Sandgren och Hilka-Liisa Vuori.

Lars-Erik Edlund & Elzbieta Strzelecka under medverkan av Thorsten Andersson (red.), *Mellannorland i centrum: Språkliga och historiska studier tillägnade professor Eva Nyman* Kungl. Skytteanska Samfundets Handlingar 77 och Nordsvenska 26 (Umeå: Institutionen för språkstudier, Umeå universitet 2017). 318 s.

Denna festskrift tillägnas professor emerita i ortnamnsforskning Eva Nyman. Antologins 26 bidrag samlas kring det mittnordiska området – Mellannorland – och i fokus står ortnamn från Mittnorden. Förutom redaktörerna medverkar: Daniel Andersson, Maths Bertell, Harald Bjorvand, Peter Degerman, Ann-Catrine Edlund, Lennart Elmevik, Staffan Fridell, Lennart Hagåsen, Olof Holm, Bernt Jørgensen, Magnus Källström, Ulf Lundström, Eva Nordlinder, Maj Reinhammar, Gun Rooswall Persson, Jan Samuelson, Åke Sandström, Svante Strandeberg, Dieter Strauch, Olof Sundqvist, Glenn Svedin, Eva Söderberg, Örjan Torell, Asbjørg Westum och Per Vikstrand.

Vendula V. Hingarová & Ellen Marie Jensen (red.), *Trans-Atlantic Migration: Czech and Scandinavian Perspectives on History, Literature, and Language* (Karlova: Filozofická fakulta, Univerzita Karlova 2017). 175 s.

I denna antologi behandlas tjeckisk och skandinavisk emigration till Nord- och Sydamerika under sent 1800-tal och tidigt 1900-talet. Hur anpassade sig emigranterna till det nya livet och i vilken grad stod man i förbindelse med hemlandet som till exempel vänner och släktingar? Hur såg skillnaderna ut

mellan tjeckisk emigration och massutvandringen från Skandinavien? Förutom redaktörerna medverkar: Pavla Bartásková, Helena Brezinová, Martin Humpál, Jaroslav Kríz, Josef Svěda, Daniela Vrbová och Lenka Zajícová.

Johanna Ilmakunnas & Jon Stobart (red.), *A taste for luxury in early modern Europe: Display, acquisition and boundaries* (London & New York: Bloomsbury Academic 2017). 318 s.

Den här antologin uppmärksammar lyx och smak under tidig modern tid. Under 1700-talet diskuterades flitigt lyxen och dess ekonomiska, sociala och moraliska följder. Smak uppfattades som en markör för rang och status. Boken är indelad i tre delar: förevisandet av lyx och uppvisande av smak, tillägnandet av god smak samt lyxens och smakens gränsöverskridande. Förutom redaktörerna medverkar: Bruno Blondé, Kerry Bristol, Alida Clemente, Natacha Coquery, Veerle De Laet, Kristóf Fatsar, Ulla Ijäs, Yme Kuiper, Sofia Murheim, Michael North, Astrid Pajur, Nadia Fernández-de-Pinedo, Marie Steinrud, Corinne Thépaut-Cabasset och Göran Ulväng.

Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger (red.), *Förstådda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland* (Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland 2017). 375 s.

Finland är officiellt ett tvåspråkigt land: av befolkningen är omkring 89 procent registrerad som finskspråkig och cirka fem procent anger svenska som modersmål. Finlandssvenskarna har inte status av etnisk eller nationell minoritet. Mot den bakgrunden undersöker antologins författare – samtliga med bakgrund i folkloristik, sociologi och geografi – hur det finlandssvenska samhället framställs i tidningsdebatt, webbdiskussioner och läromedel i historia och hur tillhörighet skapas i det svenska Finland. Finns till exempel en normativ finlandssvenskhet? Förutom redaktörerna medverkar: Patricia Aelbrecht, Andreas Backa, Johanna Björkholm, Mikael Sarelin och Sofie Strandén-Backa.

Katharina Leibring & Ingvar Svanberg (red.), *Geten i Sverige: Kulturhistoriska och samtida perspektiv* (Uppsala: Institutet för språk och folkminnen 2017). 153 s.

Geten har funnits länge i vårt land. Den nådde Skandinavien redan under sten- och bronsålder. Människor har hållit geten för mjölk- och köttproduktion men man också tagit till vara fett, skinn, horn, ben, senor och till och med spillning. Av getens skinn tillverkades pergament. I denna antologi

uppmärksammas tamgetens roll i Sverige, från stenålder fram till våra dagar, ur ekonomiska, kulturhistoriska, språkliga och veterinärmedicinska perspektiv. Förutom redaktörerna medverkar: Madeleine Bonow, Anne-Sofie Gräslund, Örjan Kardell, Annika Karlholm, Ylva Persson och Eva Thelin.

Astrid M. H. Nilsson, Aske Damtoft Poulsen & Johanna Svensson (red.), *Humanitas: Festskrift till Arne Jönsson* (Göteborg: Makadam Förlag 2017). 808 s.

I denna omfattande festskrift tillägnad professor emeritus Arne Jönsson bidrar ett fyrtiotal vänner och kollegor med uppsatser på temat humanitas, en latinsk term som betyder "mänsklighet" och "vänlighet" men också "bildning" och "lärdom". Förutom redaktörerna medverkar: Hans Aili, Lena Ambjörn, Bernadette Banaszkiwicz, Martina Björk, Stephan Borgehammar, Lovisa Brännstedt, Boris Dunsch, Verner Egerland, Staffan Fogelmark, Elisabet Göransson, István Hajdú, Gerd V. M. Haverling, Sten Hidal, Rita Maria Jacobsson, Anders Jarlert, Brian Møller Jensen, Ann-Mari Jönsson, Espen Karlsen, Kaidi Kriisa, Valborg Lindgårde, Kalle O. Lundahl, Mats Malm, Lars Nyberg, Eva Nilsson Nylander, Ingemar Oscarsson, Vita Papparinska, Anders Piltz, Janika Päll, Eric Persson, Sara Risberg, Ilze Rumniece, Lars Rydbeck, Denis Searby, Cajsa Sjöberg, Aron Sjöblad, Anna Skolimovska, Johnny Strand, Christina Svensson, Gunhild Vidén, Kristi Viiding, Gregor Vogt-Spira, Christina Sandquist Öberg, Jan Öberg och Krister Östlund.

Teemu Ryymin (red.), *Historie og politikk: Historiebruk i norsk politikk-utforming etter 1945* (Oslo: Universitetsforlaget 2017). 324 s.

I denna antologi uppmärksammas hur historia brukas i politisk sakprosa såsom offentliga utredningar och propositioner. Vem är det som får berätta historierna som bidrar till att forma den norska politiken? Vad är det för ett slags historiekunskap som ingår i utredningar, förarbeten till lagar och politiska beslut? Med utgångspunkt i ny internationell forskning om historiebruk presenterar antologins bidragsgivare en begreppsapparat som kan identifiera och analysera politikens historieberättande. Förutom redaktören medverkar: Astri Andresen, Svein Ivar Angell, Yngve Flo, Knut Grove, Tore Grønlie, Leidulf Melve, Morten Nadim, Eivind Heldaas Seland, Jørn Øyrehagen Sunde och Christian Sæle.

Arkivguld, Riksarkivets årsbok 2017 (Stockholm: Riksarkivet 2017). 320 s.

I Riksarkivets samlingar finns många guldkorn. Riksarkivets årsbok 2017 presenterar ett urval ur arkivens innehåll. I boken behandlas bland annat svensk mission i lappmarken, daguerreotyper från fotokonstens pionjärtid, historiska anteckningar i kyrkoarkiven, ett brev från Martin Luther, en skilsmässa i 1500-talets Malmö, byggnadsritningar, historiska kartor, teckningar och akvareller samt dramatiska livsexempel ur personarkiven såsom jämtlänningen som deltog i amerikanska inbördeskriget och den transsexuella gotlänningen som levde på 1800-talet.

Kerstin Assarsson-Rizzi (utg.), *Hans Järta och Bror Emil Hildebrand: Brevväxling åren 1834–1847*, Handlingar del 39 (Stockholm: Kungl. Samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia 2017). 728 s.

Riksarkivarien Hans Järta (1774–1847) och Riksantikvariern och sekreteraren i Vitterhetsakademien samt garde des médailles i Kungl. Myntkabinettet Bror Emil Hildebrand brevväxlade under många år. Breven ger en inblick ibland annat hur Riksarkivet omorganiserades och byggdes upp: hur ny personal anställdes, nya lokaler skaffades och en ny avdelning inrättades som stöd för historisk forskning. Det viktiga var att få igång verksamheten igen efter Riksantikvariern Johan Gustaf Liljegrens självmord i Djurgårdsbrunnsviken i juni 1837. Boken har en längre förklarande inledning och avslutas med referenser och personregister. Kerstin Assarsson-Rizzi är senior-adviser på Kungl. biblioteket.

Britt Liljewall (utg.), *Vackra dagboken: Carl Henric Robsahms anteckningar från 1830-talet* (Stockholm: Stockholmia förlag 2017). 455 s.

På 1830-talet förde ägaren till Gribbylunds gård i Täby socken Carl Henric Robsahm – han ägde också en större fastighet på Norrmalm i Stockholm – dagbok. Dagboken låg länge undangömd i en gråbeige arkivbox på Riksarkivet i Marieberg. Ända tills författaren fann den för drygt 25 år sedan. I dagboken skildrar Carl Henric Robsahm sitt liv, allt från väder och vind, krogbesök, personer han träffar och tilldragelser till (mer sällan) jordbruksarbete. Utgåvan är försedd med bilder från tiden och avslutas med bilagor, noter, källor och litteratur samt bildförteckning. Britt Liljewall är fil. dr i historia och docent i agrarhistoria.

Örjan Romefors (utg.), *Utrikesförvaltningens källor 1520–2000*, Skrifter utgivna av Riksarkivet 39 (Stockholm: Riksarkivet 2017). 525 s.

Denna rikt illustrerade bok är en guide till utrikesförvaltningens omfattande arkiv som går att följa under nästan 500 år. Boken redogör för Utrikesdepartementet och dess föregångare men beskriver också arkiven efter beskickningar och konsulat samt de många myndigheter som handlagt utrikesärenden. Här kan man bland annat ta del av avtal med främmande makter och kungahusets urkunder, ceremoniell och utmärkelsetecken samt konsulära och juridiska ärenden, pass och viseringar. Örjan Romefors är fil. mag. i historia och konsthvetenskap och förste arkivarie i Riksarkivet.

Svenskt biografiskt lexikon (169): Svedelius–Swenson, under redaktion av Åsa Karlsson (Stockholm: SBL 2017). 640 s.

Svenskt biografiskt lexikon (SBL) är ett personhistoriskt lexikon som började ges ut 1917 och som tar med personer som varit verksamma i Sverige, eller som verkat för Sverige utomlands. Endast avlidna personer biografieras (till och med band tio togs dock även levande personer med). Det senaste häftet, nummer 169, behandlar Svedelius–Swenson.